

CONV 579/03

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

του :	Προεδρείου
προς :	τη Συνέλευση
Θέμα :	Σχέδιο πρωτοκόλλων σχετικά με : <ul style="list-style-type: none">- την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας,- το ρόλο των εθνικών Κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Προεδρείο συμφώνησε να υποβάλει στη Συνέλευση το σχέδιο των δύο αυτών πρωτοκόλλων μαζί προκειμένου να έχει συνολική εικόνα των βασικών πτυχών του ρόλου των εθνικών Κοινοβουλίων στον ευρωπαϊκό δημοκρατικό βίο. Παρατίθενται στη συνέχεια για τα μέλη της Συνέλευσης :

- παρουσίαση του κάθε πρωτοκόλλου,
- στο παράρτημα I το σχέδιο κειμένου που προτείνει το Προεδρείο για το πρωτόκολλο σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας και της αναλογικότητας,
- στο παράρτημα II τεχνικές παρατηρήσεις επί του εν λόγω πρωτοκόλλου,
- στο παράρτημα III το σχέδιο κειμένου που προτείνει το Προεδρείο για το πρωτόκολλο σχετικά με το ρόλο των εθνικών Κοινοβουλίων,
- στο παράρτημα IV τεχνικές παρατηρήσεις επί του εν λόγω πρωτοκόλλου.

Πρωτόκολλο σχετικά με την τήρηση της εφαρμογής των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας

Η δήλωση που εγκρίθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λάκεν υπενθύμιζε τις προσδοκίες του Ευρωπαίου πολίτη ο οποίος ζητά «σαφή, διάφανη, αποτελεσματική και δημοκρατική κοινοτική προσέγγιση» και όχι «ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα που ασχολούνται με τα πάντα». Στο πλαίσιο αυτό, η δήλωση του Λάκεν τόνιζε την ανάγκη καλύτερης κατανομής και ορισμού των αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και έθετε το ερώτημα του ρόλου τον οποίο θα μπορούσαν να διαδραματίσουν τα εθνικά Κοινοβούλια στο πλαίσιο της καλύτερης τήρησης της αρχής της επικουρικότητας. «Τα εθνικά Κοινοβούλια πρέπει άραγε να συγκεντρωθούν στον καταμερισμό εξουσιών μεταξύ Ένωσης και κρατών μελών, διενεργώντας, π.χ. προκαταρκτικό έλεγχο ως προς την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας; ».

Η ομάδα εργασίας I επιχείρησε να απαντήσει στα ερωτήματα που περιέχονται στη δήλωση του Λάκεν όσον αφορά την αρχή της επικουρικότητας. Υιοθέτησε ορισμένες προτάσεις που περιέχονται στην τελική της έκθεση (CONV 286/02). Η ομάδα εργασίας συνήγαγε ορισμένες αρχές («χρυσούς κανόνες») και προσανατολισμούς προκειμένου να εξασφαλίσει την καλύτερη εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας, μεριμνώντας παράλληλα ούτως ώστε οι βελτιώσεις αυτές να μην οδηγήσουν ούτε σε εμπλοκή, ούτε σε επιβάρυνση της λήψεως αποφάσεων στο πλαίσιο των οργάνων. Η ομάδα έκρινε επίσης ότι η αρχή της επικουρικότητας αποτελεί ουσιαστικά πολιτική αρχή και υπεύθυνα για την τήρησή της πρέπει να είναι κατ' αρχήν πολιτικά όργανα. Η ομάδα είχε καταλήξει σε ορισμένες προτάσεις οι οποίες οργανώνονται γύρω από τρεις άξονες :

- ενίσχυση της συνεκτίμησης και της εφαρμογής της αρχής της επικουρικότητας από τα Όργανα που συμμετέχουν στην νομοθετική διαδικασία,
- θέσπιση μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης («early warning system») πολιτικού χαρακτήρα, με σκοπό την ενίσχυση του ελέγχου της αρχής της επικουρικότητας από τα εθνικά Κοινοβούλια. Ο μηχανισμός αυτός θα παρέχει σε κάθε εθνικό Κοινοβούλιο τη δυνατότητα να απευθύνει στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, εντός έξι εβδομάδων από τη διαβίβαση νομοθετικής πρότασης της Επιτροπής, αιτιολογημένη γνώμη στην οποία θα διατυπώνει τους φόβους του σχετικά με παραβίαση της αρχής της επικουρικότητας,
- διεύρυνση της δυνατότητας προσφυγής στο Δικαστήριο για μη τήρηση της αρχής της επικουρικότητας.

Οι προτάσεις αυτές συζητήθηκαν επί μακρόν κατά την ολομέλεια της 3ης και 4ης Οκτωβρίου 2002. (πρβ. CONV 331/02). Επίκεντρο των συζητήσεων ήταν ο μηχανισμός έγκαιρης προειδοποίησης και οι διαδικασίες λειτουργίας του καθώς και οι όροι προσφυγής στο Δικαστήριο. Μετά το πέρας των συζητήσεων ο Πρόεδρος διαπίστωσε ευρεία συμφωνία ως προς τις προτάσεις που περιέχονται στην έκθεση της ομάδας. Επισήμανε επίσης ορισμένα θέματα ή ερωτήματα τα οποία θα πρέπει να εξετασθούν περαιτέρω :

- το θέμα εάν το δικαίωμα έγκαιρης προειδοποίησης απονέμεται στο καθεαυτό Κοινοβούλιο ή σε καθένα από τα δύο Σώματα Αντιπροσώπων που το αποτελούν στην περίπτωση των χωρών στις οποίες ισχύει το σύστημα αυτό,
- ο καθορισμός του κατώτατου ορίου Εθνικών Κοινοβουλίων που απαιτείται για να υποχρεωθεί η Επιτροπή να επανεξετάσει την πρότασή της,
- εάν πρέπει να καθιερωθεί διασύνδεση μεταξύ της ενεργοποίησης του μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης και του δικαιώματος προσφυγής στο Δικαστήριο.

Αφού εξέτασε εκ νέου τα διάφορα αυτά θέματα, το Προεδρείο συμφώνησε να προτείνει :

- να απονέμεται η εξουσία ενεργοποίησης του μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης σε κάθε εθνικό Κοινοβούλιο, στο οποίο θα εναπόκειται η οργάνωση των εσωτερικών διαδικασιών διαβούλευσης,
- με το κάθε Σώμα Αντιπροσώπων στην περίπτωση Κοινοβουλίων αποτελούμενων από δύο Σώματα Αντιπροσώπων και/ή ενδεχομένως με τα περιφερειακά Κοινοβούλια που έχουν νομοθετικές εξουσίες,
- το κατώτατο όριο θα πρέπει να καθορισθεί στο εν τρίτον των εθνικών Κοινοβουλίων όπως είχε προτείνει η ομάδα εργασίας,
- το Δικαστήριο θα πρέπει να έχει αρμοδιότητα εκδίκασης των προσφυγών για παραβίαση της αρχής της επικουρικότητας που ασκούνται από τα κράτη μέλη, ενδεχομένως κατ' αίτηση των εθνικών τους Κοινοβουλίων και/ή των περιφερειακών τους Κοινοβουλίων με νομοθετική εξουσία. Η Επιτροπή των Περιφερειών θα πρέπει να έχει την αυτή δυνατότητα όσον αφορά τις νομοθετικές πράξεις επί των οποίων κλήθηκε να γνωμοδοτήσει.

Πρωτόκολλο σχετικά με το ρόλο των εθνικών Κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Η δήλωση του Λάκεν υπενθύμιζε ότι «η Ευρωπαϊκή Ένωση αντλεί τη νομιμότητά της από τις αξίες που τη διαπνέουν, στους στόχους που επιδιώκει και τις αρμοδιότητες και τα μέσα που διαθέτει», όμως επίσης ότι «το ευρωπαϊκό εγχείρημα αντλεί επίσης τη νομιμότητά του από δημοκρατικούς, διαφανείς και αποτελεσματικούς θεσμούς». Αναφέρεται επιπλέον ότι «τα εθνικά Κοινοβούλια έχουν και αυτά να προσφέρουν τη συμβολή τους στη νομιμοποίηση του ευρωπαϊκού εγχειρήματος» και υπενθυμίζεται ότι η δήλωση για το μέλλον της Ευρώπης που είναι προσαρτημένη στη συνθήκη της Νίκαιας είχε τονίσει την ανάγκη να εξετασθεί ο ρόλος τους στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα.

Με αυτό το πνεύμα συγκροτήθηκε η ομάδα εργασίας IV της Συνέλευσης για το ρόλο των εθνικών Κοινοβουλίων. Οι εργασίες της ομάδας αφορούσαν τρία χωριστά κεφάλαια : το ρόλο των Κοινοβουλίων σε θέματα ελέγχου των κυβερνήσεων, το ρόλο των εθνικών Κοινοβουλίων στον έλεγχο της εφαρμογής της αρχής της επικουρικότητας (θέμα το οποίο εξετάσθηκε πρώτα από την ομάδα I της Συνέλευσης), καθώς και το ρόλο και τη λειτουργία των διακοινοβουλευτικών μηχανισμών και σχέσεων. Η ομάδα ενέκρινε ορισμένες συγκεκριμένες συστάσεις, ιδίως δε όσον αφορά τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στο επίπεδο των οργάνων της Ένωσης με σκοπό τη διευκόλυνση του ελέγχου που ασκείται από τα εθνικά Κοινοβούλια των κρατών μελών στις αντίστοιχες κυβερνήσεις τους όσον αφορά τα θέματα που άπτονται των δραστηριοτήτων της Ένωσης (CONV 353/02). Οι συστάσεις αυτές, οι οποίες αφορούν πιο συγκεκριμένα την πρόσβαση στις πληροφορίες των εθνικών Κοινοβουλίων, έτυχαν ευρείας υποστήριξης από τη Συνέλευση κατά τη συζήτηση της ολομελείας η οποία ήταν αφιερωμένη στην έκθεση της ομάδας εργασίας IV στις 28 Οκτωβρίου 2002 (CONV 378/02).

Η εφαρμογή ορισμένων από τις συστάσεις της ομάδας IV καθιστά απαραίτητη την τροποποίηση του πρωτοκόλλου σχετικά με το ρόλο των εθνικών Κοινοβουλίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που είναι προσαρτημένο στη συνθήκη του Άμστερνταμ. Οι εν λόγω τροποποιήσεις αφορούν εν πρώτοις τις πληροφορίες που προορίζονται για τα εθνικά Κοινοβούλια σχετικά με νομοθετικές προτάσεις και άλλα έγγραφα. Οι ειδικές συστάσεις της ομάδας IV σε αυτούς τους τομείς ήταν οι ακόλουθες :

- η Επιτροπή πρέπει να διαβιβάζει όλες τις νομοθετικές προτάσεις και όλα τα έγγραφα διαβουλεύσεων απευθείας στα εθνικά Κοινοβούλια, ταυτόχρονα με τη διαβίβασή τους στο ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο,

- η Επιτροπή πρέπει να διαβιβάζει την ετήσια στρατηγική πολιτικής και το ετήσιο νομοθετικό πρόγραμμα και πρόγραμμα εργασίας της ταυτόχρονα στα εθνικά κοινοβούλια, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο,
- το Ελεγκτικό Συνέδριο πρέπει να διαβιβάζει την ετήσια έκθεσή του ταυτόχρονα στα εθνικά κοινοβούλια, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο,
- τα αποτελέσματα του Συμβουλίου πρέπει να διαβιβάζονται στα εθνικά κοινοβούλια (και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο) εκ παραλλήλου με τη διαβίβασή τους στις κυβερνήσεις.

Το τροποποιημένο σχέδιο πρωτοκόλλου λαμβάνει υπόψη τα μέτρα που εισηγήθηκε η ομάδα IV. Προτείνονται επιπλέον ορισμένες τεχνικές τροποποιήσεις προκειμένου να προσαρμοσθεί το κείμενο του πρωτοκόλλου στις εργασίες της Συνέλευσης (συστάσεις της ομάδας εργασίας IX σχετικά με την απλούστευση όσον αφορά την ονομασία των πράξεων παραπομπής στα άρθρα στο πρώτο ή στο δεύτερο μέρος του Συντάγματος. Προσετέθη επιπλέον παράγραφος η οποία εισάγει μνεία του πρωτοκόλλου για την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας προκειμένου να τονισθεί η κοινή λογική που συνδέει τα δύο αυτά πρωτόκολλα.

ο
ο ο

ΣΧΕΔΙΟ

**[ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ] ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ
ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ**

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να εξασφαλίσουν ότι οι αποφάσεις θα λαμβάνονται όσο το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες της Ένωσης,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΑ να καθορίσουν τους όρους εφαρμογής των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας που καθιερώνονται στο άρθρο 8 του Συντάγματος, καθώς και να θεσπίσουν σύστημα ελέγχου της εφαρμογής των εν λόγω αρχών από τα όργανα,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων οι οποίες προσαρτώνται στο Σύνταγμα

1. Κάθε όργανο μεριμνά συνεχώς για την τήρηση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας που καθορίζονται στο άρθρο 8 του Συντάγματος.
2. Η Επιτροπή προβαίνει σε ευρείες διαβουλεύσεις πριν από την υποβολή πρότασης νομοθετικής πράξης, εκτός των περιπτώσεων ιδιαίτερα κατεπείγοντος ή εμπιστευτικού χαρακτήρα. Κατά τις διαβουλεύσεις αυτές πρέπει να συνεκτιμάται, ενδεχομένως, η περιφερειακή και τοπική διάσταση των προβλεπομένων δράσεων.
3. Η Επιτροπή αποστέλλει όλες τις νομοθετικές της προτάσεις καθώς και τις τροποποιημένες της προτάσεις ταυτόχρονα στα εθνικά κοινοβούλια και στον νομοθέτη της Ένωσης. Τα νομοθετικά ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και οι κοινές θέσεις του Συμβουλίου αποστέλλονται μόλις εκδοθούν, από τα όργανα αυτά στα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών.

4. Η Επιτροπή αιτιολογεί την πρότασή της σε σχέση με την αρχή της επικουρικότητας. Κάθε νομοθετική πρόταση θα πρέπει να περιέχει δελτίο «επικουρικότητας» όπου θα αναφέρονται εμπεριστατωμένα στοιχεία, τα οποία επιτρέπουν τη διατύπωση εκτίμησης όσον αφορά την τήρηση της αρχής της επικουρικότητας. Το εν λόγω δελτίο θα πρέπει να περιέχει στοιχεία εκτίμησης των δημοσιονομικών επιπτώσεων της πρότασης καθώς και των συνεπειών της, εφόσον πρόκειται για νόμο-πλαίσιο, στις ρυθμίσεις που θα εφαρμοσθούν από τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης, ενδεχομένως, της τοπικής νομοθεσίας. Οι λόγοι που επιτρέπουν το συμπέρασμα ότι ένας στόχος της Ένωσης μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα στο επίπεδο της Ένωσης πρέπει να στηρίζονται σε ποιοτικούς και, οσάκις είναι δυνατόν, σε ποσοτικούς δείκτες. Η Επιτροπή λαμβάνει δεόντως υπόψη την ανάγκη να είναι το τυχόν βάρος, οικονομικό ή διοικητικό, που βαρύνει την Κοινότητα, τις εθνικές κυβερνήσεις, τις περιφερειακές ή τοπικές αρχές, τους οικονομικούς φορείς και τους πολίτες, το ελάχιστο δυνατό και ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο.
5. Κάθε ειδικό κοινοβούλιο κράτους μέλους μπορεί, εντός προθεσμίας έξι εβδομάδων από την ημερομηνία διαβίβασης της νομοθετικής πρότασης της Επιτροπής, να απευθύνει προς τους Προέδρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής αιτιολογημένη γνώμη όπου θα αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους εκτιμά ότι η εν λόγω πρόταση δεν συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας. Εναπόκειται σε κάθε εθνικό κοινοβούλιο να οργανώσει τις εσωτερικές διαδικασίες διαβούλευσης με το κάθε Σώμα Αντιπροσώπων στην περίπτωση κοινοβουλίων αποτελούμενων από δύο Σώματα Αντιπροσώπων και/ή, ενδεχομένως, με τα περιφερειακά κοινοβούλια που έχουν νομοθετικές εξουσίες.
6. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή λαμβάνουν υπόψη τις αιτιολογημένες γνώμες των εθνικών κοινοβουλίων.

Σε περίπτωση που εκδοθούν από, τουλάχιστον το ένα τρίτο των εθνικών κοινοβουλίων, αιτιολογημένες γνώμες σχετικά με την μη τήρηση της αρχής της επικουρικότητας από την πρόταση της Επιτροπής, η Επιτροπή υποχρεούται να επανεξετάσει την πρότασή της. Μετά από την επανεξέταση αυτή, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει είτε να διατηρήσει, είτε να τροποποιήσει, είτε να αποσύρει την πρότασή της. Η Επιτροπή αιτιολογεί την απόφασή της.

7. Τα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών μπορούν με τον τρόπο αυτόν, εντός της προθεσμίας μεταξύ της σύγκλησης της συνεδρίασης της επιτροπής συνδιαλλαγής και της πραγματοποίησής της, να εκδώσουν αιτιολογημένη γνώμη στην οποία θα αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους εκτιμούν ότι είτε η κοινή θέση του Συμβουλίου είτε οι τροποποιήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν συνάδουν με την αρχή της επικουρικότητας. Κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής συνδιαλλαγής με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν ιδιαιτέρως υπόψη τις γνώμες που διατυπώθηκαν από τα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών.
8. Δυνάμει του άρθρου [σημερινού άρθρου 230] του Συντάγματος, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαινεται επί των προσφυγών που ασκούνται λόγω παραβίασης της αρχής της επικουρικότητας από τα κράτη μέλη, ενδεχομένως κατ' αίτηση των εθνικών τους κοινοβουλίων και σύμφωνα με την αντίστοιχη συνταγματική τους τάξη. Σύμφωνα με το αυτό άρθρο του Συντάγματος, τέτοιες προσφυγές μπορούν να ασκούνται επίσης από την Επιτροπή των Περιφερειών για νομοθετικές πράξεις επί των οποίων κλήθηκε να γνωμοδοτήσει.
9. Η Επιτροπή υποβάλλει ετήσια έκθεση στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 8 παρ. 3 του Συντάγματος. Η εν λόγω ετήσια έκθεση διαβιβάζεται επίσης στην Επιτροπή των Περιφερειών και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.
-

**ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΕΙΜΕΝΟΥ
ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ
ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑΣ**

Το προτεινόμενο κείμενο βασίστηκε στα στοιχεία που περιέχονται ήδη στο ισχύον πρωτόκολλο σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας όπως εισήχθη από τη συνθήκη του Άμστερνταμ. Ωστόσο, το ισχύον κείμενο έχει περιορισθεί και απλουστευθεί προκειμένου να καταστεί συμβατό με τη φύση πρωτοκόλλου προσαρτημένου σε ένα Σύνταγμα.

Η παράγραφος 1 περιλαμβάνει την αρχή η οποία προβλέπεται στην παράγραφος 1 του ισχύοντος πρωτοκόλλου και σύμφωνα με την οποία τα όργανα μεριμνούν για την τήρηση των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας όπως ορίζεται στο άρθρο 8 του Συντάγματος.

Η παράγραφος 2 περιλαμβάνει κατ' ουσίαν τη σημερινή παράγραφο 9, επισημαίνοντας ότι κατά τις διαβουλεύσεις στις οποίες οφείλει να προβεί η Επιτροπή προτού προτείνει νομοθεσία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, κατά περίπτωση, η περιφερειακή και τοπική διάσταση των προβλεπομένων δράσεων.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της ομάδας εργασίας, η παράγραφος 3 προβλέπει ότι όλες οι νομοθετικές προτάσεις απευθύνονται ταυτόχρονα στα εθνικά Κοινοβούλια και στον νομοθέτη της Ένωσης (Κοινοβούλιο και Συμβούλιο). Το ίδιο ισχύει για τα νομοθετικά ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και για τις κοινές θέσεις του Συμβουλίου.

Η παράγραφος 4 αναφέρεται στην αιτιολόγηση της πρότασης της Επιτροπής η οποία γίνεται μέσω επεξηγηματικού δελτίου το περιεχόμενο του οποίου περιγράφεται αναλυτικά στην παρούσα παράγραφο.

Η παράγραφος 5 εξουσιοδοτεί κάθε εθνικό Κοινοβούλιο να απευθύνει, εντός προθεσμίας έξι εβδομάδων, αιτιολογημένη γνώμη όσον αφορά τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι η εν λόγω πρόταση δεν είναι σύμφωνη με την αρχή της επικουρικότητας. Σύμφωνα με την επιλογή που υιοθέτησε το Προεδρείο, εναπόκειται σε κάθε Κοινοβούλιο να οργανώσει τη διαβούλευση με το κάθε Σώμα Αντιπροσώπων, προκειμένου για Κοινοβούλια αποτελούμενα από δύο Σώματα Αντιπροσώπων, και/ή, ενδεχομένως, με περιφερειακά κοινοβούλια που έχουν νομοθετικές εξουσίες.

Η παράγραφος 6 εισάγει την έννοια του κατωτάτου ορίου (εν τρίτον) και των αποτελεσμάτων του. Άνω του ορίου αυτού η Επιτροπή υποχρεούται να επανεξετάσει την πρότασή της. Μπορεί είτε να τη διατηρήσει, είτε να την τροποποιήσει είτε να την αποσύρει. Η απόφασή της πρέπει να είναι αιτιολογημένη.

Η παράγραφος 7 εισάγει, σύμφωνα με τα συμπεράσματα της ομάδα εργασίας I, τη δυνατότητα για τα εθνικά Κοινοβούλια να παρεμβαίνουν εκ νέου μεταξύ της σύγκλησης της συνεδρίασης της επιτροπής συνδιαλλαγής και της πραγματοποίησης της συνεδρίασης αυτής και περιγράφει τις λεπτομέρειες της παρέμβασης αυτής.

Η παράγραφος 8 αφορά το Δικαστήριο. Η προσφυγή λόγω παραβίασης της αρχής της επικουρικότητας ασκείται από τα κράτη μέλη, ενδεχομένως κατ' αίτηση των εθνικών τους κοινοβουλίων. Τέτοιες προσφυγές μπορούν επίσης να ασκούνται από την επιτροπή των περιφερειών όσον αφορά τις νομοθετικές πράξεις επί των οποίων έχει κληθεί να γνωμοδοτήσει.

Η παράγραφος 9 περιλαμβάνει, χωρίς να την τροποποιεί, μία διάταξη που περιλαμβάνεται ήδη στην παράγραφο 9 του ισχύοντος πρωτοκόλλου και η οποία ορίζει ότι η Επιτροπή υποβάλλει ετήσια έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Η έκθεση αυτή απευθύνεται επίσης στην Επιτροπή των περιφερειών και στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

ΣΧΕΔΙΟ
[ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ] ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι ο τρόπος με τον οποίο ασκείται ο έλεγχος από τα εθνικά Κοινοβούλια στις αντίστοιχες κυβερνήσεις τους σχετικά με δραστηριότητες της Ένωσης αποτελεί αντικείμενο της συνταγματικής οργάνωσης και πρακτικής εκάστου κράτους μέλους,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ, ωστόσο, να ενθαρρύνουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων στις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να ενισχύσουν τη δυνατότητά τους να εκφράζουν τις απόψεις τους για ζητήματα τα οποία παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα εθνικά Κοινοβούλια,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων, οι οποίες προσαρτώνται στο Σύνταγμα :

- I. Ενημέρωση των εθνικών Κοινοβουλίων των κρατών μελών
 1. Όλα τα έγγραφα διαβουλεύσεων της Επιτροπής (πράσινες και λευκές βίβλοι και ανακοινώσεις) διαβιβάζονται απευθείας στα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών.
 2. Η Επιτροπή αποστέλλει όλες τις νομοθετικές της προτάσεις απευθείας στα εθνικά Κοινοβούλια των κρατών μελών, ταυτόχρονα με την αποστολή του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
 3. Τα εθνικά Κοινοβούλια των κρατών μελών μπορούν να απευθύνουν στους προέδρους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής αιτιολογημένη γνώμη όσον αφορά τη συμφωνία νομοθετικής πρότασης της Επιτροπής με την αρχή της επικουρικότητας, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο Πρωτόκολλο σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

4. Από τη στιγμή κατά την οποία μια νομοθετική πρόταση τίθεται στη διάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και των εθνικών Κοινοβουλίων των κρατών μελών από την Επιτροπή στις γλώσσες τους, παρέρχεται περίοδος έξι εβδομάδων έως την ημερομηνία κατά την οποία αυτή εγγράφεται στην ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου προς λήψη αποφάσεως είτε για την υιοθέτηση πράξης είτε για την υιοθέτηση κοινής θέσης σύμφωνα με το άρθρο [Χ στο Μέρος II της συνθήκης που θεσπίζει σύνταγμα για την Ευρώπη], εκτός εξαιρέσεων για λόγους επείγουσας ανάγκης, οι οποίοι και θα πρέπει να αναφέρονται στην πράξη ή την κοινή θέση.
5. Οι ημερήσιες διατάξεις και τα αποτελέσματα των συνόδων του Συμβουλίου διαβιβάζονται απευθείας στα εθνικά Κοινοβούλια των κρατών μελών.
6. Η Επιτροπή αποστέλλει στα εθνικά Κοινοβούλια των κρατών μελών, προς ενημέρωση, κάθε μέσο νομοθετικού προγραμματισμού ή στρατηγικής πολιτικής το οποίο σκοπεύει να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, ταυτόχρονα με την αποστολή τους στα εν λόγω όργανα.
7. Το Ελεγκτικό Συνέδριο αποστέλλει ενημερωτικά την ετήσια έκθεσή του στα εθνικά Κοινοβούλια των κρατών μελών, και ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
8. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξετάζει μαζί με τα εθνικά Κοινοβούλια τρόπους αποτελεσματικής προώθησης της διακοινοβουλευτικής συνεργασίας στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
9. Η Διάσκεψη των επιτροπών των ευρωπαϊκών υποθέσεων η οποία συνεστήθη στις 16 και 17 Νοεμβρίου 1989, δύναται να υποβάλει οιαδήποτε εισήγηση κρίνει σκόπιμη ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Οι εισηγήσεις της COSAC δεν δεσμεύουν με κανένα τρόπο τα εθνικά Κοινοβούλια ούτε και προδικάζουν τη θέση τους.

**ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΡΟΛΟ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ**

Η εισαγωγή του πρωτοκόλλου αναπαράγει το σημερινό κείμενο, διευκρινίζοντας ότι «ο τρόπος με τον οποίο ασκείται ο έλεγχος» από τα εθνικά κοινοβούλια στις αντίστοιχες κυβερνήσεις τους αποτελεί θέμα εσωτερικής οργάνωσης του κάθε κράτους μέλους, και αντικαθιστώντας τις λέξεις «στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στις Συνθήκες περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» από τις λέξεις «στο Σύνταγμα». Το σημερινό κείμενο λείπει τα εξής:

«ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι ο έλεγχος τον οποίο ασκούν τα εθνικά κοινοβούλια στις αντίστοιχες κυβερνήσεις τους σχετικά με δραστηριότητες της Ένωσης αποτελεί αντικείμενο της συνταγματικής οργάνωσης και πρακτικής εκάστου κράτους μέλους,

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ, ωστόσο, να ενθαρρύνουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων στις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να ενισχύσουν τη δυνατότητά τους να εκφράζουν τις απόψεις τους για ζητήματα τα οποία παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα εθνικά κοινοβούλια,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ επί των ακόλουθων διατάξεων, οι οποίες προσαρτώνται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στις Συνθήκες περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων:»

Η παράγραφος 1 ακολουθεί το κείμενο της πρώτης παραγράφου του μέρους I του πρωτοκόλλου του Άμστερνταμ: «Όλα τα έγγραφα διαβουλεύσεων της Επιτροπής (πράσινες και λευκές βίβλοι και ανακοινώσεις) διαβιβάζονται αμέσως στα εθνικά κοινοβούλια των κρατών μελών», προσαρμόζοντάς το κατά την έννοια της σύστασης της ομάδας εργασίας IV όσον αφορά τη διαβίβαση των εγγράφων της Επιτροπής απευθείας στα εθνικά κοινοβούλια.

Η παράγραφος 2 βασίζεται στη δεύτερη παράγραφο του πρωτοκόλλου του Άμστερνταμ: «Οι προτάσεις της Επιτροπής για νομοθεσία, όπως ορίζονται από το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 207 παράγραφος 3 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, διαβιβάζονται εγκαίρως ώστε η κυβέρνηση εκάστου κράτους μέλους να είναι σε θέση να διασφαλίσει ότι το εθνικό της κοινοβούλιο τις παρέλαβε δεόντως» και ακολουθεί τη σύσταση της ομάδας IV σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή θα πρέπει να διαβιβάζει όλες τις προτάσεις της απευθείας στα εθνικά κοινοβούλια ταυτόχρονα με τη διαβίβασή τους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Η παράγραφος 3 αναφέρεται στο ρόλο των εθνικών κοινοβουλίων στο πλαίσιο του μηχανισμού έγκαιρης προειδοποίησης όσον αφορά την επικουρικότητα, ο οποίος περιγράφεται στο πρωτόκολλο σχετικά με την εφαρμογή των αρχών της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Η παράγραφος 4 ακολουθεί τη διατύπωση της παραγράφου 3 του πρωτοκόλλου του Άμστερνταμ: «Από τη στιγμή κατά την οποία μια νομοθετική πρόταση ή πρόταση για τη λήψη μέτρου βάσει του Τίτλου VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τίθεται στη διάθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, από την Επιτροπή, σε όλες τις γλώσσες, παρέρχεται περίοδο έξι εβδομάδων έως την ημερομηνία κατά την οποία αυτή εγγράφεται στην ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου προς λήψη αποφάσεως είτε για την υιοθέτηση πράξης είτε για την υιοθέτηση κοινής θέσης σύμφωνα με τα άρθρα 251 και 252 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εκτός εξαιρέσεων για λόγους επείγουσας ανάγκης, οι οποίοι και θα πρέπει να αναφέρονται στην πράξη ή την κοινή θέση», προσαρμόζοντας το κείμενο προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι συστάσεις της ομάδας IX όσον αφορά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων για την έκδοση των νομοθετικών πράξεων της Ένωσης. Εξαλείφεται επίσης η ειδική μνεία των προτάσεων για τη λήψη μέτρων δυνάμει του Τίτλου VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με τις συστάσεις της ομάδας X για την μεταρρύθμιση των νομικών μέσων σε αυτόν τον τομέα καθώς και με τις γενικές συστάσεις της ομάδας IX επί του αυτού θέματος, η δε «νομοθετική πρόταση» του τροποποιημένου κειμένου θεωρείται ότι καλύπτει και τα μέσα αυτά.

Οι παράγραφοι 5-7 περιλαμβάνουν τις συστάσεις της ομάδας IV όσον αφορά την κοινοποίηση στα εθνικά κοινοβούλια των αποτελεσμάτων των εργασιών του Συμβουλίου (προσθέτοντας και την κοινοποίηση των ημερησίων διατάξεων), της ετήσιας στρατηγικής πολιτικής καθώς και του ετήσιου νομοθετικού προγράμματος και προγράμματος εργασίας της Επιτροπής, και της ετήσιας έκθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Η παράγραφος 8 (καινούργια) απηχεί την επανειλημμένως δηλωθείσα βούληση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να προωθήσει, μαζί με τα εθνικά κοινοβούλια, τη διακοινοβουλευτική συνεργασία.

Η παράγραφος 9 περιλαμβάνει, σε απλουστευμένο κείμενο (οι παραπομπές του σημερινού κειμένου σε συγκεκριμένους τομείς θεωρήθηκαν περιττές), την κεντρική έννοια των παραγράφων 4-7 του σημερινού πρωτοκόλλου, όσον αφορά τη δυνατότητα της COSAC (Διάσκεψη των επιτροπών ευρωπαϊκών υποθέσεων) να υποβάλει οιαδήποτε εισήγηση κρίνει σκόπιμη ενώπιον του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής. Κείμενο του πρωτοκόλλου του Άμστερνταμ όσον αφορά την COSAC:

«4. Η Διάσκεψη των επιτροπών ευρωπαϊκών υποθέσεων, καλούμενη εφεξής COSAC, η οποία συνεστήθη στο Παρίσι στις 16 και 17 Νοεμβρίου 1989, δύναται να υποβάλει οιαδήποτε εισήγηση κρίνει σκόπιμη ενώπιον των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως βάσει σχεδίων νομοθετικών κειμένων τα οποία ενδέχεται οι αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών μελών να αποφασίσουν με κοινή συμφωνία να διαβιβάσουν στην COSAC λόγω της φύσεως του αντικειμένου τους.

Η COSAC δύναται να εξετάζει κάθε νομοθετική πρόταση ή πρωτοβουλία σχετικά με τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης η οποία ενδέχεται να έχει άμεσες επιπτώσεις επί των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ενημερώνονται σχετικά με κάθε εισήγηση της COSAC δυνάμει του παρόντος σημείου.

Η COSAC δύναται να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή κάθε εισήγηση που κρίνει σκόπιμη σχετικά με τις νομοθετικές δραστηριότητες της Ένωσης, ιδίως όσον αφορά την εφαρμογή της αρχής της επικουρικότητας, το χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης καθώς και ζητήματα σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα. Οι εισηγήσεις της COSAC δεν δεσμεύουν με κανένα τρόπο τα εθνικά Κοινοβούλια ούτε και προδικάζουν τη θέση τους.»

=====